BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 8 lei / În străinătate 6 lei

Nr. 336 Joi 7 Decembrie 1939
12 Pagini
P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Desființarea corvezilor

Dacă în participarea la greul sarcinilor, impuse tuturor cetățenilor de necesitățile crâncene ale zilei de azi, aportul populației orășenești constă într'o mai accentuată cotă a contribuțiunilor fiscale, apoi nu e mai puțin însemnată nici contribuția, mai ales în natură, a locuitorului dela țară, întrucât, pe lângă birul în bani plătit fiscului, el a ținut să pue la dispoziția țării, în baza dreptului de rechiziție: vite, căruțe, nutreț, cereale, adică însești mijloacele lui de existență, ba chiar brațele și timpul lui, sub formă de corvezi.

Intervenția autorității în acest domeniu, în care e vorba să dispui de om și de avutul lui, este, bineînțeles, din cele mai gingașe; de aceea trebue înconjurată cu toate menajamentele și cu paza celor mai obiective norme inspirate de spiritul de dreptate și de tact.

Sub guvernarea prezidată de C. Argetoianu, s'au recunoscut erorile și nedreptățile făcute la stabilirea valorii vitelor și obiectelor rechiziționate și s'a venit cu măsura reparațiunii datorate, revizuindu-se evaluările și valorizându-se bonurile de rechiziție în chip omenesc.

Mai rămâsese, însă, o categorie de sarcini, care se vedea pe fiecare zi nu numai o povară foarte grea pentru locuitorul dela țară, în deosebi, dar și pentru întreaga gospodărie agricolă a țării: scoaterea la corvezi a oamenilor. Dacă aplicarea corvezilor s'ar fi limitat numai la nevoile de reparat drumurile, podurile etc., și de cărat piatră, nisip și orice alte materiale, calea-valea, deși în multe regiuni ale țării, neținându-se seama de nevoile tot atât de arzătoare ale lucrului pe ogoare, nu s'a suspendat prestarea corvezilor în toiul muncilor și nici nu s'a recurs la o alternanță rațională în cumpănirea și satisfacerea ambelor categorii de necesități.

Nu mai vorbim de cazurile mai mult sau mai puțin izolate, când sub pretextul interesului public, notarul, primarul sau pretorul trimetea caraula în toiul nopții, ca să scoale oamenii din somn, punându-i să înhame caii la căruță pentru interese, care de multeori erau pur particulare...

Iată de ce socotim, că actualul guvern a fost bine inspirat, când, în primul consiliu de miniștri ținut Marția trecută, a hotărît desființarea corvezilor — a tuturor corvezilor, cu excepția celor militare, cum a declarat însuși d. prim-ministru în expunerea, la radio, a programului de guvernământ.

Acest punct figurează, de altfel, în programul de realizări imediate al noului guvern. Și pentru a-l învesti cu tăria obligativității și a aplicării imediate, d. prim-ministru G. Tătărescu n'a uitat să stăruе asupra lui și în conferința administrativă de eri la care au fost chemați toți prefecții din țară.

„Guvernul a hotărît o pauză în utilizarea corvezilor, a spus d-sa. Supravegheați de aproape această măsură. Toate brațele disponibile să fie întrebuințate, pentru anul ce vine, numai la ogor. In anul 1940 nu trebue să rămână nelucrată nici o palmă de pământ — aceasta atât în interesul Statului cât și al agricultorului. Pregătiți de pe acum, în înțelegere cu organele ministerului agriculturii și domeniilor, programul acestei campanii agricole".

Este încă o măsură de chibzuință și rânduială foarte la timp venită.

Finlanda și statele nordice

Blocul scandinav și baltic din trecut și noua situație de azi

Noua situație ce s'a creat în statele baltice meridionale — Estonia, Letonia și Lituania, — precum și ostilitățile în curs dintre U.R.S.S. și Finlanda, au provocat neliniște în statele scandinave, care au interese comune în marea Baltică, iar două din ele, Suedia și Norvegia, au și frontiere comune cu Finlanda.

Rezistența armatei finlandeze, care s'a dovedit până acum viguroasă, nu va putea să fie menținută multă vreme din cauza forțelor considerabile de care dispune U.R.S.S. Odată această rezistență zdrobită, dacă ținem seama de condițiile de pace fixate de guvernul din Moscova, ca și de rostul celui de-al doilea guvern constituit pe teritorul Finlandei, — guvern așa zis „popular", dar cu tendințe comuniste, — atunci U.R.S.S. își va întinde dominația în Baltica centrală și de nord.

S'au mai atribuit U.R.S.S. și alte proecte, care privesc statele nordice și în special Norvegia și Suedia.

Intr'un articol publicat în oficiosul „Izvestia" din Moscova se afirmă, că toate svonurile răspândite în străinătate privitoare la proectele atribuite U.R.S.S. împotriva statelor nordice sunt „calomnii perfide", deoarece „armata roșie n'are câtuși de puțin intenția să le amenințe și se va retrage din Finlanda îndată ce-și va îndeplini misiunea.

Cum astăzi Finlanda își apără independența prin propriile sale mijloace, iar celelalte state baltice și scandinave păstrează neutralitatea, este interesant să reamintim care a fost politica lor din trecut cu privire la apărarea intereselor lor comune din aceste părți ale Europei.

In Noembrie 1918 s'a publicat la Paris primul proect pentru constituirea Ligii baltice, din care urmau să facă parte statele scandinave — Danemarca, Norvegia, Suedia — și statele Balticei orientale și meridionale — Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania și Polonia.

Această Ligă, după proectul schițat în 1918, trebuia să aibă caracterul unei uniuni politice și economice cu scopurile următoare: apărarea libertății mării Baltice; dezvoltarea relațiunilor politice și economice; menținerea noului statu quo în Baltica orientală și sprijinirea principiilor și ideilor democratice-naționale împotriva celor comuniste internaționale.

Autorii acelui proect au crezut că ar fi cu putință asociația tuturor statelor din grupul scandinav și cel baltic, atât din cauza intereselor lor comune în marea Baltică, cât și din cauza pericolului comun ce s'ar fi putut ivi în viitor, prin tendințele de dominație ale Germaniei, sau ale Rusiei sovietice, în țările baltice și scandinave.

Liga baltică nu s'a putut însă închega din cauza rezervelor formulate de statele scandinave.

Așa se explică absența delegaților Suediei, Norvegiei și Danemarcei, la cea dintâi conferință baltică ce s'a ținut la Riga-Bulduri, în August 1920 și la care au luat parte numai delegații Finlandei, Estoniei, Letoniei, Lituaniei și Poloniei.

S'a urmărit apoi să se realizeze o uniune economică și vamală între statele din grupul baltic, sub forma clauzei baltice, — admisă ca o excepție legitimă la clauza națiunii celei mai favorizate. Nici această uniune nu s'a putut constitui, de oarece Finlanda n'a introdus în tratatele sale de comerț decât clauza estoniană; iar Estonia a părăsit unilateral „clauza letonă".

In 1925 a început să se discute iarăși necesitatea unui bloc al statelor nordice.

Așa s'a încheiat „convenția de apropiere economică" dela Oslo din 22 Decembrie 1930, între Suedia, Norvegia, Danemarca, Estonia, Letonia și Lituania, la care a aderat, după doi ani, și Finlanda.

In 1935 Finlanda a intrat în grupul scandinav.

Unul din autorii proectului Ligii baltice, d. Pusta, ocupându-se de această chestiune, scria în 1938:

„Finlanda a aderat dela 1932 la convenția dela Oslo și a intrat în grupul scandinav în care ocupă azi un loc important. Se poate spune, fără contestare, că această aderiune, dacă a sporit greutatea internațională a Finlandei, a dat, deasemenea, mai multă activitate politicei exterioare a Suediei.

Acum Suedia nu se poate considera ferită de amenințarea rusă. Baza maritimă a U.R.S.S. se găsește la Murmansk și nu la Kronstadt, iar rețeaua c. f. strategice rusești trece la marginea frontierei ruso-finlandeze. Suedia poate fi amenințată de aviația rusă, ca și de cea germană. Finlanda separă Scandinavia de Rusia și se unește cu ea.

Suedia are deci tot interesul ca relațiunile dintre U. R. S. S. și Finlanda să rămână pe cât cu putință mai bune".

Războiul actual a găsit statele nordice din blocul scandinav într'o comunitate spirituală și politică, dar fără alte angajamente în caz de pericol comun; iar pe cele baltice dela sud, aproape izolate.

In asemenea condiții s'a creat noua situație din nordul Europei.

R. SEIȘANU

UN TUN ENGLEZ URIAȘ

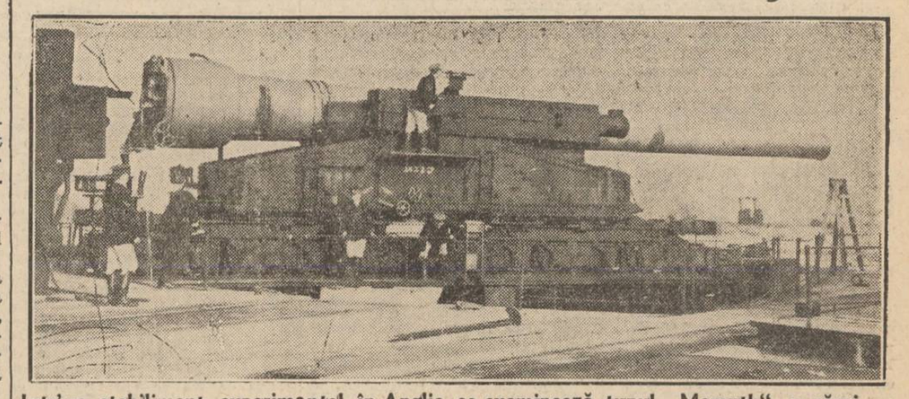

Intr'un stabiliment experimental, în Anglia, se examinează tunul „Mamuth", a cărui ilustrație se vede aci

REGELE GEORGE AL ANGLIEI VA VIZITA TRUPELE BRITANICE DE PE FRONT

Londra, 4 (Rador). — Regele George al Angliei a sosit Luni în Franța pe bordul unui contratorpilor.

Suveranul intenționează să viziteze personal trupele britanice din Franța.

*

Londra, 4 (Rador). — In inspecția pe care o face trupelor britanice din Franța, Regele George este însoțit de fratele său generalul duce de Gloucester.

NOUL MINISTRU DE EXTERNE AL FINLANDEI

D. TANNER

fost ministru de finanțe, a luat conducerea departamentului externelor în noul guvern finlandez

Un port-franc sovietic la Dunăre

Tratativele dela Bratislava

Un ziar din Paris anunță că, la Bratislava se duc acum negocieri germano-sovietico-slovace în vederea înlesnirii raporturilor economice între cele trei țări.

Scopul acestor negocieri ar fi atribuirea imediată U. R. S. S.-ului a unui port franc la Dunăre, anume la Bratislava. Căile ferate dintre acest port fluvial și U. R. S. S. ar fi amenajate via Zilina, în așa chip încât să îngăduie circularea materialului rusesc.

Ajunse la Bratislava, mărfurile sovietice ar fi apoi îndrumate spre inima Germaniei pe Dunăre și canalurile regiunii Würtemberg.

Planul este foarte îndrăznet și, în caz de izbândire, el ar rezolva problema atât de grea a importurilor germano-ruse. Infăptuirea unui atare proiect necesită însă lucrări enorme și de lungă durată.

Va trebui să se amenajeze porturile Dunării și să se construiască nenumărate caicuri.

MITROPOLITUL IRINEU AL MOLDOVEI ȘI SPIRITUALITATEA IAȘILOR

In virtutea adevărului divin, enunțat de Mântuitorul „că nici un fir de păr omenesc nu se mișcă fără știrea Creatorului", ne-ar fi greu să primim ca pe o simplă întâmplare, aducerea pe scaunul Mitropoliei Moldovei și a Sucevei, a celui mai mare profesor pe care l'a avut învățământul nostru teologic, după autorizata părere a d-lui profesor Nichifor Crainic.

Căci Iașii, cu toată pleiada strălucită a unor profesori și clerici de adâncă râvnă și valoare creștină, au rămas de fapt în structura lor intimă, tot Iașii scepticismului atheu al „Junimei" și al raționalismului radical și anti creștin al „Contimporanului", continuu prezent și activ în gândirea românească actuală.

Și tocmai alegerea profesorului eminent și a filozofului creștin, a cărui luptă superioară de patru decenii împotriva raționalismului anti-cristic i-a adus o reputație universală în domeniul filozofiei creștine, apare ca o indicație de înaltă semnficație spirituală. E ceeace ar spune, în lumina concepțiilor sale fericitul Augustin, un caz de predestinare.

Personalitatea învățatului mitropolit Irineu al Moldovei, prezintă în cel mai fericit chip, concepția pe care Carlyle o avea despre omul superior, căruia îi cerea să întrupeze cultul viu al „muncii, sinceității și tăcerii".

Viața de muncă și creație a mitropolitului Irineu este cu atât mai plină de noblețe, cu cât ea s'a desfășurat în smerenie, în modestie evanghelică și în tăcerea care constitue cea mai înaltă valoare a faptei morale.

Și totuși, câtă putere de credință, câtă râvnă creatoare și ce minunat zel apostolic în acest luminat și neîntrecut apologet al lu Hristos, printre cei mai crâncени dușmani ai divinității Lui.

Dela primele manifestări printre străini, i se pun la încercare puterile și fondul credinței. Lui, eminentul student al celor mai iluștri filozofi și teologi protestanți germani, ca să nu amintim de cât pe celebrul Harnack, îi este dat ca prin teza sa de doctorat, de-o uimitoare îndrăsneală pentru epoca aceea, dar și de-o remarcabilă ținută științifică, să atace și să întunece cultul neobișnuit de care se bucura în lumea protestantă de pretutindeni, filozofia lui Auguste Sabatier, decanul facultății protestante din Paris

Astfel își începea „covârșitoarea-i activitate de apostol al științei noastre teologice", cum a caracterizat-o cu respect, unul din cei mai puternici stâlpi ai ortodoxismului românesc. Ca să poată face față curentului distructiv al filozofiei anti-

(Continuare in pag. 2-a)

COMANDANTUL-ȘEF AL ARMATEI FINLANDEZE

Generalul HUGO OSTERMANN

Grav accident de autobuz in Italia

Milano, 4 (Rador). — Un autobuz poștal intrând în viteză pe un pod din Ivrea, la o cotitură a drumului, s'a lovit cu putere de parapetul podului, răsturnându-se, împreună cu cei 30 de călători, într'un canal vicinal.

Sunt doi morți și 20 grav răniți.

O DECLARAȚIE A CONTELUI TELEKI

Cu prilejul alegerei d-lui Radcsay, ministrul de justiție, ca deputat al circumscripției Balaton Fured, contele Teleki, președintele consiliului de miniștri al Ungariei, a rostit un discurs, al cărui caracter liniștit și moderat a fost subliniat în diferite cercuri politice.

Contele Teleki a spus, între altele, următoarele:

„Lumea știe astăzi că Ungaria dorește să-și păstreze independența și vrea să evite orice aventură internă sau externă. *Guvernul va veghia ca munca pacifică și liniștită a națiunii să fie asigurată".*

Inregistrăm această declarație a contelui Teleki cu dorința ca ea să reprezinte într'adevăr și în mod sincer o evoluție a concepției politice ungare în ce privește mai ales raporturile Ungariei cu vecinii ei. Și luăm act de ea așteptând, pe de o parte ca faptele ce vor urma s'o confirme, iar pe de altă parte ca declarațiile ce se vor mai face la Budapesta de toți reprezentantii autorizați ai politicei ungare, să rămâe pe aceași linie de moderațiune ca aceea a contelui Teleki și, după cum a spus ministrul nostru de externe, în discursul rostit zilele trecute în fața comisiunilor parlamentare pentru afacerile străine, acțiunea de pace și de apropiere între popoare „să nu mai fie stânjenită nici prin vorbe care irită, nici prin fapte care despart".

Discursul electoral al contelui Teleki, discurs căruia îi recunoaștem caracterul moderat, nu ar putea avea un înțeles și o importanță pe planul politicei internaționale decât dacă el va corespunde într'adevăr faptelor și va pune capăt astfel unor declarații cu totul de altă natură cum au fost cele recent făcute de un alt membru al guvernului ungar.

Avion italian prăbușit în Germania

Berlin, 4 (Rador). — Un avion italian al societății „Ala Littoria" s'a prăbușit Luni la ora 14, între Muenchen și Berlin.

Accidentul s'a produs într'o pădure din Bavaria.

Cauzele nu sunt cunoscute. Se crede însă că avionul s'a ciocnit de piscul vreunui munte.

Sunt trei morți și șease răniți.

O MIE DE SOLDAȚI SOVIETICI OMORÂȚI DE EXPLOZIA UNEI MINE FINLANDEZE

Helsinki, 4 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite: Se confirmă oficial știrea că o mie de soldați sovietici au fost omorâți în urma exploziei unei mine.

Numeroși soldați ruși inecați in lacul Ladoga

Helsinki, 5 (Rador). — Helsinki se află de Duminică noaptea sub o pătură groasă de zăpadă. Troenele de zăpadă acoperă întreaga țară, făcând imposibile raidurile aeriene.

Unitățile sovietice care au încercat să traverseze pe ghiață lacul Ladoga au dat greș. Ghiața prea subțire s'a sfărâmat în mai multe locuri și sute de soldați sovietici s'au înecat, pe când soldații finlandezi deslănțuiau o tragere precisă și ucigătoare asupra lor.

Comandamentul finlandez a trimis importante întăriri la Salmijaervi pentru a apăra minele de nikel.

Se afirmă că totalul acestor trupe de întărire este de 10.000.

*

Helsinki, 4 (Rador). — Din cercurile autorizate se anunță că trupele finlandeze au făcut prizonieri Sâmbătă 1.500 de soldați și ofițeri ruși la Salmi, la nord de lacul Ladoga.

O știre semi-oficială apărută în cursul serii anunță că au fost trimise detașamente pe insulele Aaland, unde se pare că se așteaptă un atac.

Tren prăbușit într'o prăpastie

Buenos Aires, 4 (Rador). — Un tren de marfă, cu 15 vagoane, s'a prăbușit, în provincia Cordoba, depe un pod și a căzut dela 20 de metri într'un râu.

Mecanicul, fochistul și trei funcționari feroviari au fost omoriți.

Catastrofa se datorește unei furtuni, care slăbise podul.

La ora mesei, pe frontul francez

Ostași francezi, luând gustarea, sub cerul liber

Marele incendiu dela rafinăria „Orion"

Pagube de zeci de milioane

Ploești, 4 Decembrie

Astăseară, la ora 7 jum., s'a declarat un puternic incendiu, la rafinăria „Orion", proprietatea societății „Unirea" din Ploești.

Sirenele rafinăriei au dat semnale prelungite de alarmă.

Au sosit imediat lucrătorii rafinăriei și personalul superior, însă nimeni nu se putea apropia din cauza flăcărilor.

Pompierii orașului, sub comanda d-lui căpitan Maneca Mihail, au venit în grabă, cu două autopompe speciale de stins incendii de petrol; au mai sosit și echipele de pompieri ale societății „Astra Română", sub comanda d-lui căpitan Băleanu. Alarmați, au mai sosit la locul focului și d-nii Ted Masterson, directorul general al societății „Unirea", dr. Mihail Vântu, directorul rafinăriilor, ing. Hartia și întreg personalul superior al întreprinderii.

Din partea autorităților au sosit d-nii dr. Mircea Botez, primarul orașului, prim procuror Dan Dumitrescu, procuror Botez, chestor Lipoveanu și Gheorghe Filipovici, secretarul chesturii.

Cu toate că pompierii erau îmbrăcați în costume de asbest, udate în permanență, nu se puteau apropia prea mult de foc, nici ei astfel că nu se putea arunca spuma specială de stins incendii de petrol prea departe.

Afară de aceasta, suprafața cuprinsă de flăcări fiind foarte mare a fost cu neputință să fie toată acoperită cu spumă, astfel că pompierii au trebuit să se limiteze să împiedice întinderea focului, lăsând produsele aprinse să ardă până la epuizare.

Din relatările d-lui dr. Vântu, directorul rafinăriei, se crede că focul a luat naștere dela o scântee, produsă la motoarele ce pun în funcțiune stația de pompe.

Focul s'a întins vertiginos asupra gropii cu recipiente, unde se aflau circa 40—50 vagoane cu diferite produse petrolifere, brute și prelucrate.

In momentul când telefonez, focul continuă.

Sunt pagube de câteva zeci de milioane.

La ora mesei, pe frontul german

Ostași germani, luând masa, lângă corturi, la soare